

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ประเทศไทยเป็นชาติหนึ่งที่อยู่ใกระแสของความเร่งด่วนที่จะต้องสร้างเสริมให้คนในชาติมีศักยภาพในการทำงานที่สูงขึ้น โดยใช้ความรู้เป็นฐาน นอกเหนือจากการมีทรัพยากรพื้นฐานทางเศรษฐศาสตร์ และสังคมที่พอเพียงแล้ว การจัดการศึกษาแบบเดิมที่ถือปฏิบัติกันมานับศตวรรษนั้น ถึงเวลาที่จะต้องปฏิรูปขนานใหญ่ โดยสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ เพื่อสร้างคุณภาพให้คนไทยทุกคน ตามวิสัยทัศน์การปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง “คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ” สามารถเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และรู้จักใช้การเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นปัจจัยของการเรียนรู้ สร้างสรรค์ปัญญาและรู้จักแก้ปัญหาเพื่อการดำรงชีวิตของตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมได้อย่างมีความสุข ซึ่งการเรียนรู้ นับว่าเป็นกระบวนการสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่เรียนรู้จากสภาพการณ์จริง ตลอดจนการแสวงหาทางออกของปัญหาที่กำลังเผชิญอยู่ ณ ขณะนั้น มีการเรียนรู้ที่แก้ปัญหาได้จริง ซึ่งในช่วงเวลาที่ผ่านมาหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ได้เกิดกระแสการตื่นตัวของจัดการศึกษาของสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นอย่างมาก

ประกอบกับสังคมปัจจุบันเป็นสังคมฐานความรู้ โดยมีการเรียนรู้เป็นเครื่องมือที่สำคัญ การเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกและสังคมไทยที่เกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและรวดเร็วในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ล้วนเป็นผลอันเกิดจากความก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 มาตรา 6 คือ การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรม วัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข มาตรา 15 กำหนดระบบการศึกษาไว้ 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นการศึกษาที่ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ตามความสนใจ ศักยภาพ ความพร้อมและโอกาส โดยมีการศึกษาจากบุคคล ประสบการณ์

ตั้งของ สภาพแวดล้อม สื่อหรือแหล่งความรู้อื่น มาตรา 25 กล่าวว่า รัฐต้องส่งเสริมการดำเนินงาน และจัดตั้งแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิตทุกรูปแบบ ได้แก่ ห้องสมุดประชาชน พิพิธภัณฑ์ หอศิลป์ สวนสัตว์ สวนสาธารณะ สวนพฤกษศาสตร์ อุทยานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ศูนย์กีฬาและนันทนาการ แหล่งข้อมูล และแหล่งเรียนรู้อื่นอย่างพอเพียงและมีประสิทธิภาพ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 1-2)

จากการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 ถึงฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2503-พ.ศ. 2549) รัฐบาลทุกยุคทุกสมัยมีความประสงค์จะขยายโอกาสเพื่อความเสมอภาคทางการศึกษา ทั้งนี้เพราะประชาชนมีโอกาสทางการศึกษาไม่เท่าเทียมกัน มีประชาชนบางกลุ่มอยู่ห่างไกลจากแหล่งชุมชนไม่มีแหล่งการศึกษาที่หาความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีบางคนประสบความผิดหวังในการเรียน ในบางคนต้องออกจากโรงเรียน/หรือสถานศึกษาเนื่องจากภาวะทางสติปัญญาหรือภาวะทางเศรษฐกิจ ทำให้พลาดโอกาสในวัยเรียน ทำให้เขาเหล่านั้นมีปัญหาทั้งด้านความเป็นอยู่ สุขภาพอนามัย ตลอดจนความอ่อนด้อยในทักษะและความสามารถในการประกอบอาชีพเพื่อนำรายได้มาใช้จ่ายและดำรงชีวิตให้เป็นสุขได้

ดังนั้น ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 -2554) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาของชาติมีนโยบายมุ่งพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้ การผลักดันยุทธศาสตร์การสร้างสังคมเศรษฐกิจฐานความรู้ ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ที่หลากหลาย ยืดหยุ่นและการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาทั้งของภาครัฐและเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สถาบันศาสนา สถานประกอบการและสถาบันสังคมอื่นๆ โดยส่งเสริมศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ในการจัดและสนับสนุนการจัดการศึกษาในรูปแบบที่หลากหลาย มีคุณภาพและมาตรฐาน (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, กระทรวงศึกษาธิการ. 2551 : 33) ทั้งนี้ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการจัดการศึกษาในชุมชน ซึ่งจะช่วยเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับครอบครัว ชุมชนและช่วยในการพัฒนาวิถีชีวิตแบบไทย เพื่อตอบสนองนโยบายในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงเห็นควรมีแหล่งความรู้ในชุมชนเพื่อเป็นศูนย์ทรัพยากรปัญญาเป็นสถานที่จัดกิจกรรมการศึกษาที่สอดคล้องกับความเป็นอยู่ของประชาชน ทำให้ท้องถิ่นมีบรรยากาศในการเรียนรู้ โดยประชาชนมีส่วนร่วมในฐานะเป็นเจ้าของชุมชนในการจัดการศึกษา จึงได้ดำเนินโครงการจัดการศึกษาในชุมชนโดยใช้รูปแบบของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในปี พ.ศ. 2542 ซึ่งเป็นโครงการความร่วมมือระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย โดยกรมการศึกษานอกโรงเรียนร่วมกับกรมการปกครองในการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (สรช.) ด้วยความร่วมมือของหน่วยปฏิบัติในพื้นที่ ได้แก่

องค์การบริหารส่วนตำบล และศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ปัจจุบันคือ ศูนย์การศึกษา
นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ (กศน.อำเภอ) ซึ่งได้รับการสนับสนุนจาก
ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัด ปัจจุบันคือ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและ
การศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด (สำนักงาน กศน.จังหวัด) และศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนภาค
ปัจจุบันคือ สถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยภาค (สถาบัน กศน.
ภาค) โดยมีเป้าหมายในการส่งเสริมให้ประชาชนได้รับการศึกษาอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ทำให้
ประชาชนได้รับการยกระดับคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและส่งผลให้ประเทศได้รับการพัฒนาในทางที่ดี
ยิ่งขึ้นจะเห็นได้ว่าศูนย์การเรียนรู้ชุมชนเป็นการศึกษาทางเลือกรูปแบบหนึ่งที่กลุ่มคน องค์กร สถาบัน
หรือชุมชน เป็นการส่งเสริมการเรียนรู้และการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ (Learning Society)
ของการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่มุ่งให้ประชาชนได้เกิดการเรียนรู้
ตลอดชีวิตของคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพที่อยู่ในชุมชนทั้งในเมืองและชนบท การจัดตั้ง
ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ประการหนึ่งเพื่อกระจายอำนาจการบริหารจัดการและการมีส่วนร่วมใน
การดำเนินงานทางการศึกษาและเพื่อสร้างและพัฒนาสังคมการเรียนรู้ ตลอดจนพึ่งพาตนเองได้
อย่างยั่งยืน

จากการดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในทศวรรษที่ผ่านมา รัฐสามารถจัดตั้งศูนย์
การเรียนรู้ชุมชนเพียง 7,409 แห่ง หากเปรียบเทียบกับชุมชนและหมู่บ้านแล้วมีถึง 50,000 กว่า
แห่ง ประมาณเพียงร้อยละ 14 เท่านั้น จึงมีชุมชนอีกจำนวนมากที่ขาดแหล่งการเรียนรู้ดังกล่าว
โดยเฉพาะสำนักงาน กศน. จังหวัดในเขตภาคกลาง 16 จังหวัด มีศูนย์การเรียนรู้ชุมชน กระจาย
อยู่ในทุกอำเภอ จำนวน 1,360 แห่ง แต่การดำเนินงานศูนย์การเรียนรู้ชุมชนยังไม่เป็นศูนย์กลาง
การจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนในชุมชน ยังไม่เกิดการถ่ายทอดและแลกเปลี่ยน
ประสบการณ์ซึ่งกันและกัน และการอาศัยทรัพยากรในชุมชน เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่นและ
เทคโนโลยีพื้นบ้านให้เป็นวิทยากรเพื่อเป็นแหล่งบริการในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้อง
กับความต้องการของประชาชนยังไม่มีในทุกศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

จากข้อมูลและเหตุผลดังกล่าว ผู้วิจัยในฐานะรองผู้อำนวยการสถาบันพัฒนาการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยภาคกลาง สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงาน กศน.) กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบใน
การจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประเภทการศึกษาต่อเนื่องให้สอดคล้องกับ
ความจำเป็นและความสนใจของกลุ่มเป้าหมายและประชาชนในภูมิภาค วิจัย และพัฒนาการศึกษานอกระบบ
และการศึกษาตามอัธยาศัยที่สอดคล้องกับบริบทของภาค ส่งเสริม สนับสนุน และ

พัฒนา คุณภาพทางวิชาการ หลักสูตร สื่อเทคโนโลยี นวัตกรรมทางการศึกษา บุคลากรและระบบข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวกับการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยแก่สถานศึกษาในภูมิภาคและภาคีเครือข่าย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องทราบข้อมูลสภาพการดำเนินงานกิจกรรมการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดราชบุรี เพื่อนำผลการศึกษาวิจัยมาเป็นแนวทางพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ให้มีศักยภาพในการส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิตแก่ประชาชนในชุมชน โดยแท้จริง อันจะนำไปสู่การพัฒนาตนเอง พัฒนาชุมชนและสังคมที่ยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดราชบุรี ในด้านการศึกษาพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตและการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน
2. เพื่อเปรียบเทียบการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดราชบุรี ตามความคิดเห็นของคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดราชบุรี
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดราชบุรี

ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดราชบุรี มีขอบเขตในการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ได้แก่ คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดราชบุรี จำนวน 104 แห่ง ประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ประธานองค์กรนักศึกษา และเลขานุการคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน รวม 728 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดราชบุรี เป็นหน่วยสุ่ม เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นตัวแทนที่ดีของประชากร ได้คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการดังนี้

1.2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยเปิดตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970 : 608) ที่ระดับค่าความเชื่อมั่นร้อยละ 95 ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในจังหวัดราชบุรี จำนวน 83 แห่ง

1.2.2 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) โดยใช้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนจังหวัดราชบุรีเป็นหน่วยสุ่ม ด้วยวิธีจับสลากรายชื่อศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ในจังหวัดราชบุรี ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทน จำนวน 83 แห่ง จำนวน 249 คน ซึ่งประกอบด้วย ประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ประธานองค์กรนักศึกษา และเลขานุการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ดังนี้

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) คือ สถานภาพของคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดราชบุรี ประกอบด้วย

2.1.1 ประธานคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

2.1.2 ประธานองค์กรนักศึกษา

2.1.3 เลขานุการคณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variable) ได้แก่ การดำเนินงานกิจกรรมการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 4 กิจกรรมหลัก

2.2.1 กิจกรรมการศึกษาพื้นฐาน

2.2.2 กิจกรรมการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ

2.2.3 การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต

2.2.4 การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

ผู้วิจัยได้กำหนดพื้นที่ในการศึกษาการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดราชบุรี

4. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ภารกิจการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดราชบุรี 4 กิจกรรมหลัก ประกอบด้วย กิจกรรมการศึกษาพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และการศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยศึกษาเอกสาร แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการดำเนินงานกิจกรรมการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนแล้ว ได้นำนโยบายและจุดเน้นการดำเนินงานสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ปีงบประมาณ 2552 ที่ได้กำหนดทิศทางการจัดการศึกษาให้กับประชาชนนอกระบบโรงเรียน ได้รับการศึกษาต่อเนื่องและได้รับการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 2552 : 5-17) 4 กิจกรรมหลักมาบูรณาการเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

แผนภูมิที่ 1 กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. กิจกรรมการเรียนรู้ หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้การศึกษานอกระบบ ตามที่สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ได้กำหนดพันธกิจงานการศึกษานอกโรงเรียน ประกอบด้วย การศึกษาพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน

1.1 การศึกษาพื้นฐาน หมายถึง การจัดบริการการศึกษาที่มุ่งให้กลุ่มเป้าหมาย ผู้ด้อยโอกาสและพลาดโอกาสจากการศึกษาขั้นพื้นฐานของการศึกษาในระบบโรงเรียนให้มีความรู้พื้นฐานสำหรับการดำเนินชีวิต หรือเพื่อการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ประกอบด้วย การศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนปลาย โดยจัดในรูปแบบของการเรียนรู้แบบวิถีพบกลุ่ม รวมทั้งการเรียนรู้ด้วยตนเองตามความต้องการของผู้เรียน

1.2 การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ หมายถึง การจัดกิจกรรมที่เน้นความรู้และทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับสภาพของแต่ละพื้นที่ แต่ละท้องถิ่นให้ผู้เรียนมีทักษะในการจัดการระบบบัญชีการตลาด และการบริหารจัดการอย่างครบวงจรสามารถประกอบอาชีพสมัยใหม่หรืออาชีพที่ก้าวหน้าในอนาคตรู้จักนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อพัฒนาอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมุ่งเน้นการฝึกทักษะอาชีพและอาชีพระยะสั้นให้ประชาชน ซึ่งมีกระบวนการเรียนรู้ที่บูรณาการกับวิถีชีวิตด้วยการปฏิบัติจริง การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ ได้ฝึกและพัฒนาทักษะอาชีพเบื้องต้นเพื่อให้สามารถมองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพและนำความรู้และทักษะมาใช้ในการครอบครัวและชีวิตประจำวัน ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง

1.3 การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต หมายถึง กิจกรรมที่จัดเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตของประชาชนโดยเน้นการกระตุ้นให้เกิดการเรียนรู้ วิถีคิด เพื่อพัฒนาความรู้ ทักษะและเจตคติ การเห็นคุณค่าเกียรติศักดิ์ของตนเอง ซึ่งมีเนื้อหาของกิจกรรมอย่างต่อเนื่องทุกวัน ได้แก่ ครอบครัวศึกษา คนตรี กีฬา ยาเสพติด ประชาธิปไตย การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สุขภาพอนามัย คุณธรรมและจริยธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น โบราณคดี โดยมีรูปแบบจัดการเรียนรู้แบบนอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่หลากหลาย เหมาะสมกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ สอดคล้องกับสถานการณ์ และความจำเป็นพื้นฐานในการดำเนินชีวิต เช่น การเข้าค่าย การแข่งขันทักษะวิชาการ การศึกษาดูงาน กลุ่มเป้าหมายเน้นผู้สูงอายุและเยาวชนนอกโรงเรียน

1.4 การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน หมายถึง กิจกรรมที่จัดเพื่อตอบสนองนโยบายและความต้องการของประชาชนในการพัฒนาสังคมและชุมชน โดยเน้นการจัดเวทีชาวบ้าน การจัดการกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน การจัดการความรู้ในชุมชน การพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ของประชาชนในชุมชน การพัฒนาทักษะการเรียนรู้พื้นฐานในวิชาการสมัยใหม่ เช่น การสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร ภาษาจีน คอมพิวเตอร์พื้นฐาน การเรียนรู้ผ่านอินเทอร์เน็ตตำบล เป็นต้น

2. ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน (ศรช.) หมายถึง แหล่งหรือศูนย์กลางการจัดการเรียนรู้ตลอดชีวิตสำหรับประชาชนในชุมชน (ตำบลและหมู่บ้าน) ในการกับของสำนักงานส่งเสริมการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยในเขตภาคกลาง เป็นสถานที่ที่สร้างโอกาสในการเรียนรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ภูมิปัญญาและวิทยาการในท้องถิ่น อีกทั้งเป็นแหล่งบริการชุมชน ในการจัดกิจกรรมต่างๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เน้นกระบวนการเรียนรู้ ในวิถีชีวิตให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงในยุคโลกาภิวัตน์ และเกิดสังคมการเรียนรู้ การพึ่งพาตนเอง และการเสริมสร้างวิถีชีวิตที่เป็นประชาธิปไตย

3. ครูศูนย์การเรียนรู้ชุมชน หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานในลักษณะประจำที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน ทำหน้าที่จัดกิจกรรม อำนวยความสะดวก และบริหารจัดการในการจัดการเรียนรู้แก่ประชาชน กลุ่มเป้าหมายในชุมชน ให้บรรลุวัตถุประสงค์ของหลักสูตรและสอดคล้องกับความต้องการของ ชุมชน ตลอดจนให้บริการวัสดุสื่ออุปกรณ์เกี่ยวกับการเรียนรู้ และให้ความร่วมมือกับเครือข่าย ในชุมชนเพื่อส่งเสริมและพัฒนาชุมชน

4. คณะกรรมการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน หมายถึง องค์กรคณะบุคคลที่ได้รับแต่งตั้งจาก ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่เป็นต้นสังกัดของศูนย์การเรียนรู้ชุมชนนั้นๆ ได้แก่ ประธานคณะกรรมการ ศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 1 คน กรรมการร่วม 3-5 คน และ เลขานุการศูนย์การเรียนรู้ชุมชน 1 คน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนในจังหวัดราชบุรี ตามสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน
2. เป็นข้อมูล สารสนเทศในสถานศึกษา สามารถนำไปพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ในศูนย์การเรียนรู้ชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ
3. ได้แนวทางและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ศูนย์การเรียนรู้ ชุมชนในจังหวัดราชบุรี